

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

1855

SKOLEHJEMMET

1955

GAMLE BAKKEHUS

FORORD

GL. BAKKEHUS' jubilæum i november 1955 markerer 100-året for dansk åndssvageforsorgs beståen. Bestyrelsen har ønsket at benytte denne lejlighed til at bringe en omtale af skolehjemmet og af forsorgens skolevæsen i det hele taget for den del af landet, som hører under øernes område.

Forstander FLORIS giver i denne lille pjeces en fremstilling i korte træk af Gl. Bakkehus' udvikling i de 100 år, der nu er gået, samt nogle synspunkter om arbejdet med de debile børn ved forsorgens skolevæsen.

Bestyrelsen håber, at denne tryksag, der er blevet til ved et samarbejde med landsforeningen for evnesvages vel, i hvis medlemsblad indholdet har været offentliggjort, vil give Dem indtryk af det pædagogiske arbejde, som det i dag udføres i forsorgens skoler.

Medens arbejdet med eleverne uden tvivl er på højde med tidens krav, kan det ikke nytte at skjule, at de ydre betingelser for dette arbejde ikke er til stede på skolehjemmet. Et jubilæumsønske må derfor være et nyt og tidssvarende skolehjem og iøvrigt en udbygning af skolerne, så de børn, der har brug for den tilpassede undervisning, som forsorgen kan tilbyde, også kan få denne under gode ydre forhold.

København i november 1955.

Redaktion: N. E. Bank-Mikkelsen

Fotografier: Strüwing

Omslag: Erik Ejlers

Tryk: Louis Ballermann, Nørresundby

Tegningen på forsiden: Gl. Bakkehus' bomærke

Tegningen på bagsiden: Bomærket for Ø. A.s skoler

GL. BAKKEHUS

OG Ø.A.s ANDRE SKOLER

Skolehjemmet på Gl. Bakkehus, Østifternes Åndssvageanstalts skolehjem, kan den 15. november 1955 fejre sin 100 års stiftelsesdag.

At Gl. Bakkehus skulle benyttes som åndssvageanstalt vakte i 1855 røre i visse kredse. Tænk, at Gl. Bakkehus, fordom en åndens højborg, skulle benyttes til dette formål! Det var jo her, Kamma og Knud Lyne Rahbek indtil deres død omkring 1830 havde samlet de ypperste inden for dansk åndsliv og kultur om sig. Var nogle foragede, var der dog andre, der så med forstående øjne på det, der skete. For eksempel skrev H. C. Andersen i „Et Stykke Perlesnor“: „Her boede Rahbek med sin Hustru Camma; her under deres gjestfrie Tag samlede sig i en Menneskealder flere af Aandens Dygtige fra det travle Kjøbenhavn, her var et Aandens Hjem... og nu! siig ikke: ak, hvor forandret!... nei, endnu er det et Aandens Hjem, Drivhuset for den sygnende Plante! Blomsterknoppen, der ikke er mægtig nok til at udfolde sig, gemmer dog, skjult, alle Spirer til Blad og Frø. Her skinner Aandens Sol ind i et fredet Aandens Hjem, opliver og levedegjør; Verden rundt om straalere ind gennem Øjnene i Sjælens ugranske Dybde... De svageste i Aanden samles nu her, hvor en Gang de største og Kraftigste vexlede Tanker og løftede opad...“.

Nu, 100 år senere, er Rahbeks hus ikke længere i dansk åndssvageforsorgs eje. I årene efter 1855 blev det anvendt til forskellige formål, til plejehjem, til sygestuer, til funktionærboliger, ja 1860-75 var det endog udlejet til privat beboelse. Men i 1935 blev bygningen solgt til Frederiksberg kommune og anvendes nu som museum.

Vi kan altså ikke holde 100 års jubilæum i det oprindelige Gl. Bakkehus, men dog på grunden, der hørte til ejendommen, og i den første bygning, der her i Danmark er opført til brug som åndssvageanstalt.

★

Med sine kun 20 pladser viste Rahbekhuset sig snart at være for lille, og man måtte se sig om efter en udvidelse. Da anstalten så i 1857 fik bevilling til at drive et industri-lotteri, havde man derved opnået økonomisk basis for opførelsen af en ny bygning — skolehjemmets nuværende hovedbygning. Denne — en af Københavns smukkeste bygninger — blev opført under ledelse af arkitekten, professor Meldahl. Stilren og monumental præsenterer facaden sig mod Rahbeks Alle, men også fra havesiden tager bygningen sig godt ud. Her er det samlende midtpunkt, — anbragt i en niche i første sals højde — billedhuggeren Steins fritstående gruppe „Moderkærligheden“, en kvindelig figur, hvortil klynger sig et barn, der søger beskyttelse. Vi anvender i dag denne gruppe som bomærke for skolehjemmet.

Den 24. november 1860 flyttede alle fra det gamle Rahbekske hus over i den nye bygning. Skønt bestyrelsen på dette tidspunkt var nået til erkendelse af, at ethvert barn „udgør for sig en særegen Species og maa behandles overensstemmende med sin ejendommelige Individualitet“, benyttede man ikke den gunstige lejlighed til at skabe mulighed for at give denne individuelle behandling. I stedet fortsatte man med en sammenblanding af børn, der blot skulle plejes og passes, og børn, der skulle undervises. Til skade for alle parter.

Dog i 1870 fik man det første egentlige plejehjem, idet den nuværende afdeling B blev taget i brug til 20-24 og efter en udvidelse i 1877 til 35 plejepatienter. I 1875 tog man igen det gamle Rahbekske hus i brug, denne gang til 18 betalende åndssvage. Udvidelserne fortsatte i 1880-erne, idet nuværende afdeling C i 1882 kunne tages i brug som plejehjem for mandlige plejepatienter. Plejeafdelingen i den gamle bygning blev samtidig nedlagt, og afdeling B blev plejehjem blot for kvindelige patienter. Udvidelserne medførte, at der måtte bygges en ny økonomibygning. Den kunne tages i brug i 1883. Siden da er der ikke sket større bygningsmæssige ændringer på Gl. Bakkehus.

★

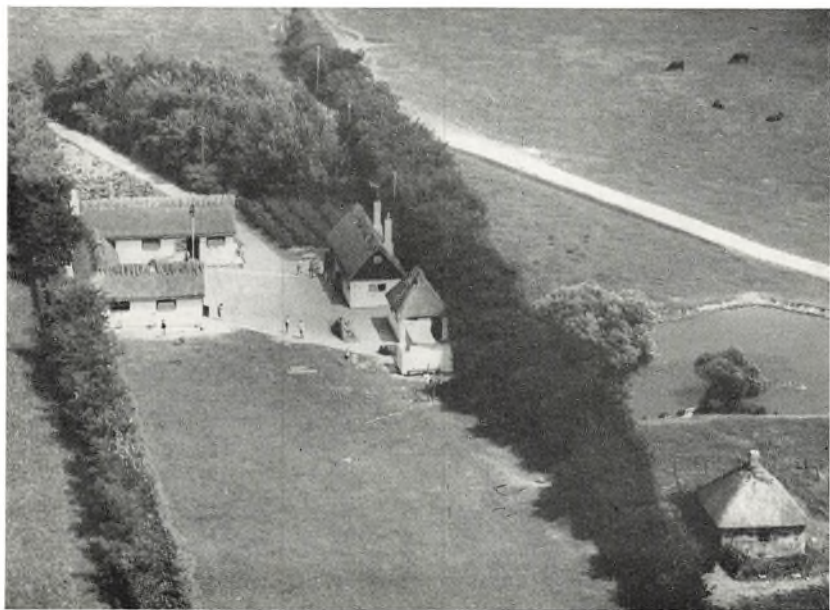
Gl. Bakkehus' første forstander blev naturligt nok dr. Hübertz; men hans ledertid blev af meget kort varighed. Allerede den 1. december 1855 afgik han ved døden, og han afløstes af pædagogen H. P. Duurloo, som indledte et pædagogisk styre, som har vedvaret i tiden fremover. Duurloo var forstander i ikke mindre end 32 år og E. V. Rolsted i de næste 28 år. De følgende forstandere var M. Damm, Henry Olsen og A. Bonnevie. Den sidste afløstes 1. 1. 1948 af E. Floris.

Ledelsen af Gl. Bakkehus havde i mange år efter 1855 vanskeligheder med at finde en linie i sit arbejde, og anstalten havde besvær med at klare sig i konkurrencen med Keller, der i 1865 havde etableret sin abnormanstalt og senere — i 1880 — sin plejeafdeling „Karens Minde“ i København. Man havde endog i tankerne helt at give op i denne konkurrence og gøre Gl. Bakkehus til en opdragelses- og plejeafdeling udelukkende for åndssvage af velhavende samfundsklasser; men til alt held besindede man sig, og — skriver Rolsted i sit 50-års jubilæumsskrift — „de danske Aandssvageanstalter er saaledes vedblevne at være det, de formentlig bør være: Institutioner, som arbejder for det hele Samfund“.

Allerede i Gl. Bakkehus' første år havde man gjort den triste erfaring, at man ikke kunne fastholde helbredelsessynspunktet i det omfang, man oprindeligt havde tænkt sig, og efterhånden forstod man, at man gjorde de åndssvage en dårlig tjeneste ved at blande dem ganske tilfældigt. I en kommissionsbetænkning fra 1886 lagde man da også vægten på en gennemført klassifikation: Udviklelige — uud-

Gl. Bakkehus, hovedbygningen.

Ferielejren på Enø.

viklelige, voksne — børn, mænd — kvinder, urolige og urenlige — rolige og renlige.

Ud fra dette synspunkt oprettedes i 1892 Ebberødgård som arbejds- og plejehjem til aflastning af Gl. Bakkehus — og dets venteliste. Aandssvageanstalten Gl. Bakkehus - Ebberødgård var nu, skriver Rolsted, „en fuldstændig Anstalt, i stand til at opdrage, undervise, beskæftige eller blot forsørge aandssvage af hvilken som helst Grad og Alder“, uden at den ene gruppe generede eller generedes af den anden.

Ikke mindre end 131 arbejdsføre og asylister kunne straks overføres til Ebberødgård, og Gl. Bakkehus havde dermed fået tildelt sin opgave under åndssvageforsorgen: at være et skolehjem.

Gang på gang i de kommende år skulle det imidlertid vise sig, at skolehjemmet også måtte påtage sig andre opgaver. Man måtte ofte, for ikke at gøre noget barn uret, tage børn ind på prøve, men pladsnøden på andre anstalter hindrede, at man kunne sende dem bort, som efter kortere eller længere tid viste sig uimodtagelige for undervisning. At dette var uheldigt for børnene selv, var man altid klar over, og forståeligt nok bekymrede det ledelsen, at man havde dyr kvalificeret lærerkraft til børn, der ikke var egnede for skoleundervisning.

Hvergang der i de følgende år oprettedes en ny anstalt, eller en allerede eksisterende udvidedes, „frigjordes“ Gl. Bakkehus for de ikke-underviselige børn; men lige så regelmæssigt beklagede de vekslende forstandere sig et par år senere over, at ikke-underviselige børn nu igen spærrede for formentlig underviselige.

I de sidste 15-20 år har Gl. Bakkehus været et „rent“ skolehjem, ikke sådan at forstå, at vi ikke længere tager børn ind på prøve, men det er nu muligt at få hvert eneste barn, der er ude af stand til at honorere skolens krav, eller som lader sig gå på af skolehjemmets komplicerede milieu, overført til et for barnet bedre egnet anbringelsessted. Især er de til Gl. Bakkehus knyttede børnehjem Ørnevej og Palleshave os her til den allerstørste nytte.

Skolehjemmets venteliste bliver alene af den grund mindre; men andre forhold virker i samme retning: Ventetidsforsorgens læger foretager en grundig undersøgelse af hvert barn forud for dets optagelse i åndssvageforsorgen, enten i barnets hjem eller i en af poliklinikkerne (København og Vordingborg), der ledes af overlæge Aksel Olsen. Nogle børn observeres i Tårnborg i Birkerød (Leder: Overlæge P. A. Schwalbe-Hansen, Ebberødgård), og kun de skoleegnede henvises til Gl. Bakkehus.

BESØGENDE PÅ GL. BAKKEHUS

Forbipasserende standser ofte op ved indkørslen til Gl. Bakkehus for at betragte den smukke hovedbygning, der ligger fornemt tilbagetrukket fra gaden.

Men herudefra kan de umuligt få nogen anelse om det myldrende liv, der udfolder sig bag bygningens facade. Heldigvis kommer mange indenfor, ikke af tilfældigt forbipasserende, men gæster, der ønsker at stifte nærmere bekendtskab med Gl. Bakkehus' arbejde. Omkring 1000 gæster fra ind- og udland kommer her hvert år på kortere eller længere studiebesøg. Heraf er langt de fleste pædagoger eller elever fra pædagogiske uddannelsesanstalter.

ORIENTERING FØR EN RUNDVISNING

Lad os følge en gruppe gæster under en rundgang på Gl. Bakkehus.

Gæsterne samles i gymnastiksalen, hvor børnene møder friske og veloplagte til den fælles morgensang. Når børnene har forladt salen og småsludrende er gået til deres klasser, orienteres gæsterne i forskellige kendsgerninger vedrørende åndssvageforsorgen og specielt vedrørende skolehjemmet og dets børn.

De får at vide, at Gl. Bakkehus er et skolehjem, der henhører under Østifternes Åndssvageanstalt. Her opholder sig ialt omkring 15 udgåede elever og ca. 200 skoleelever, hvis undervisning, opdragelse og forplejning i det store og hele bekostes af staten. De er fordelt på 3 afdelinger med henholdsvis 65, 70 og 90 børn og i skolen: 14 klasser på 8 klassestrin. Ingen af dem ville være i stand til at følge undervisningen i folkeskolen, og de fleste af dem har sørgelige erfaringer om nederlag fra tidligere skolegang. De placerer sig intelligensmæssigt stort set med I. K. mellem 50 og 75 med den største hyppighed på I. K. = 65. Langt de fleste er optaget her i 10-11 års alderen, men optagelsesalderen spreder sig iøvrigt fra ca. 7 år til 13-14 år.

Omkring halvdelen af børnene er fra København, resten fra Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm. Forinden optagelsen på Gl. Bakkehus er ca. halvdelen af børnene kommet under børneforsorg.

Skolehjemmets lægelige forhold henhører under overlæge Aksel Olsen, og det daglige lægelige tilsyn varetages for tiden af børnepsykiateren A. H. Arnfred og pædiateren Ib Boesen. Der er knyttet et par sygestuer til skolehjemmet, men iøvrigt benytter man de københavnske hospitaler. Der er til sygestuerne knyttet en klinik for tandbehandling, hvor tandlæge Hagel kommer 1 formiddag ugentlig.

RUNDVISNING PÅ SKOLEHJEMMET

Efter denne korte orientering begynder rundgangen, idet gæsterne opfordres til, når en lejlighed tilbyder sig, at snakke med børnene, som alle ønsker kontakt og ikke kan fordrage at agere udstillingsgenstande.

Vi besøger først modtagelsesklassen, hvor alle børn begynder deres skolegang på Gl. Bakkehus. Herfra overføres de efter en kortere eller

længere tids observation til den skoleklasse, hvor de formentlig at høre hjemme. Det er en broget flok, store og små imellem hinanden, og de arbejder delvis frit, nogle læser, skriver eller regner, andre er beskæftiget med manuelle sysler, og andre synes overhovedet ikke at være kommet i gang. Endnu har disse børn ikke fundet sig til rette i skolen og måske heller ikke i plejehjemmet, og gæster forstyrrer derfor mere her end i nogen anden klasse.

Vi går hurtigt videre til hobbyrummet, som ingen behøver at lede længe efter. Arbejdsstøjen viser vej. For de fleste gæster virker det overrumplende at komme ind i dette rum, hvor det flyder med det mest forskelligartede materiale. Væggene er dekorerede med malerier og skulpturer, der er fremstillet af børnene selv. Børnene arbejder stærkt koncentreret hver med sit, og gæsterne kan uænsede gå rundt og se, hvad der går for sig. Her er et barn, som er ved at lave sig et mægtigt slagsværd, dér et andet, som stiltfærdigt sidder og eksperimenterer med et telegrafapparat. Her er en gruppe ved at fremstille et landskab af papmaché, dér en anden, som henrykt sjasker med vand i aflukket med Gl. Bakkehus' oftest vaskede gulv. Indimellem hører man et klagende nødråb: Tage! fra en dreng, der ønsker hjælp, og Tage må hen for at opmuntre eller give den nødvendige hjælp til selvhjælp. For gæsterne kan det hele se ud som det rene kaos, men børnene er ikke til at standse i deres virken så længe, at der kan blive tid og ro til at give en forklaring. Det må vente.

Noget mere stiltfærdigt går det til i sløjdsalen, og her kan gæsterne i hvert fald se, at der er system i tingene, selv om hvert barn er beskæftiget med sit. Sløjdlæreren har et langt større register at spille på end sædvanligt i en sløjdsal. Han er nødt til det for at kunne få alle i gang, både de håndsnilde og de mindre behændige. Men i modsætning til hobbyrummet, hvor børnene selv skal tage initiativet, er det her læreren, der tilrettelægger arbejdets gang og stiller sine krav om akkuratesse o. s. v. En tur ned i sløjdlærerens idékælder kan altid holde gæsterne fast — men vi må videre.

Håndarbejde: Nydelige duge, forklæder, kjoler, strikkede vanter og sweaters i prægtige farver, ja, men også stopning og lapning — som er knapt så morsom.

Vi hører børn øve sig i blokfløjtespil, og fra gymnastiksalen hører vi musik. Her undervises i rytmik.

★

Endnu har vi intet set til undervisning i teoretiske fag, men nu kigger vi ind i en klasse, og vi ser straks et væld af undervisningsmaterialer, der ligger fremme på børnenes borde og på lærerens med, alt sammen er det frit tilgængeligt. Børnene er i færd med at lære sig dansk, nogle læser, andre skriver. Og i klassen ved siden af er der regnetime. Her arbejdes der i regnehæfter, med tabeldomino, regne-

Skolen ved Skarridso.

Elever fra Gl. Bakkehus får færdselsundervisning.

puslespil, tabelkort, penge o.s.v., o.s.v. Ro er der egentlig ikke i klassen. Nogle børn søger hjælp hos læreren eller en kammerat, andre er på vej for at hente et stykke undervisningsmateriale. Her er bevægelse og en stilfærdig arbejdsuro, som vidner om sagligt arbejde og stærk koncentration. Det samme oplever vi i klasser, hvor man er i gang med emneundervisning. Masser af hjemmefremstillet materiale ligger fremme. Det ser for en besøgende forvirrende ud, men intet barn og naturligvis heller ikke læreren, er i mindste tvivl om, hvordan der skal arbejdes med opgaverne.

Det er vist kun naturligt, at vi ser en forskel i arbejdsmåden hos store og små; men selv i forskoleklassen, hvor vi kun i de første morgentimer ser teoretisk undervisning, træffer vi børn, der fuldt såvel som de større opsluges af deres arbejde.

Det kan også hænde, at man under en rundgang dumper midt ned i en hyggetime. Her bestiller man tilsyneladende intet. Den stærke arbejds koncentration er lagt til side, og i stedet for hygger man sig. Det er tydeligt, at man her har det virkelig rart, og gæsterne bliver hurtigt klar over, at de ikke kan bryde ind i den fællesskabets ånd, som har grebet børn som lærer. Det er bedst at gå videre, selv om man netop havde lyst til at dvæle her.

Efter besøg på skrammellegepladsen — hobbyrummet ført ud i fri luft — ser gæsterne børnenes fritidsarbejder: håndarbejder, husflidsarbejder o.s.v., fremstillede af små som store. Desværre får vi ikke set vor skolekøkkenundervisning, som foregår i en københavnsk kommuneskole. Rundturen slutter i gymnastiksalen, hvor der er opvisning i folkedans, gammeldavs og moderne dans. Og gæsterne danser med til slut.

Det, som gæster umiddelbart hæfter sig ved, er børnenes glade ivrighed, deres frie og åbne færd og deres høflige og venlige optræden, som tydeligt nok ikke bunder i dressur, men er bestemt af børnenes bevidsthed om, at de også dur til noget, at de også er mennesker.

Mangt og meget oplever en fremmed under en rundgang på skolehjemmet, også meget, som forekommer uforståeligt. Det vil derfor være på sin plads nu at trække linierne op og forsøge at finde ind til den dybere mening med hele arbejdet.

HVORFOR ARBEJDER VI NETOP SÅDAN?

Grundlaget for vort pædagogiske arbejde finder vi i den moderne psykologi, idet vi supplerer vor viden med lægelige og sociale undersøgelsesresultater for hvert enkelt barn. Vi søger at drage de pædagogiske konsekvenser af vor viden om barnet og om det samfund, som det efter skolegangens ophør skal søge at tilpasse sig. Vi nøjes ikke med at give en undervisning, som vore børn har intellektuelle

forudsætninger for at kunne tilegne sig, men søger at tage hele barnets personlighed med i vore betragtninger.

INTELLIGENSNEDSÆTTELSEN

Vore børn ser og hører som andre, men de opfatter mindre præcist og kommer derfor tilkort, når de skal lære at tale, at regne, og hvad de ellers gerne skulle have lært. Ofte taler man om, at de er ukoncentrerede, men i mange tilfælde er de det blot, fordi de aldrig rigtig har haft noget at samle opmærksomheden om. Indrettes deres leg og arbejde efter deres evner og udvikling, kommer koncentrationen af sig selv. Når et barn føler, at det magter situationen, kommer interessen og dermed koncentrationsevnen. På samme måde kan man tale om, at barnet husker bedre, jo mere det har interesseret sig for det, der skal læres. Men der er grænser for, hvad man kan få et barn til at interessere sig for. Særligt galt er det, hvis man vil beskæftige det med et arbejde, som forudsætter gennemførelsen af et ræsonnement. En tankeproces kan vel gennemføres, men resultatet bliver ofte absurd, fordi barnet tænker ukritisk og alt for let lader sig vildlede af sine egne tanker eller af omgivelserne.

★

Også andet end selve intelligensdefekten kan virke hæmmende på et barns, specielt et svagt begavet barns udvikling. Det syge barn, det tungthørende, det svagtscende barn har ringere udviklingsmuligheder end det raske barn, og vore læger sætter derfor alt ind på at fjerne eller mildne alle vanskeligheder af legemlig art.

FØLELSESMÆSSIGE FORSTYRRELSER

Mindre håndgribelige er forstyrrelser i barnets følelsesliv, og dog kan det her dreje sig om særdeles alvorlige forhold. Forstyrrelserne kan være opstået i det hjemlige milieu eller i skolen ved forkert undervisning, forkert emnevalg og forkerte undervisningsmetoder, og de er undertiden af en sådan art, at de ikke alene virker hæmmende, men at de endog helt kan blokere barnets udvikling.

Vi ved, at det svagt begavede barn ligesåvel som normalt begavede har behov for aktivitet, selvhævdelse, anerkendelse og kontakt, og at det, om det ikke får tilfredsstillet disse behov, vil befinde sig i en evig følelse af usikkerhed og mindreværd. Det får bestandigt at vide, at det er dumt, og hvis det accepterer denne opfattelse, synker det hurtigt ned i en tilstand af sløvhed og initiativløshed. Men mange børn og forhåbentlig de fleste, ønsker ikke uden videre at gå med til at prisgive deres selvhævdelsestrang, de søger at hævde sig, omend på lidet heldig måde, ved at spille klovn, rapse for at give til andre, ved øjentjeneri, dumdristighed, brutalitet o.s.v., o.s.v.

OPDRAGELSEN

Ved tilrettelægningen af skolehjemmets milieu stiler vi mod tilfredsstillelse af disse vigtige behov, idet vi mener, at det barn, der føler sig tryk, sikker og glad, har de bedste muligheder for at tilegne sig værdifulde karakteregenskaber, som kan vare udover skoletiden, og vi mener, at det også har de bedste muligheder for at tilegne sig kundskaber, som det har brug for som voksen.

UNDERVISNINGEN

I skolen må vi derfor ikke alene tænke på, hvordan vi vil undervise, og hvilket materiale vi vil bruge, men vi bliver nødt til at tage stilling til, hvilket stof vi først og fremmest bør undervise i. Ved udvælgelsen af undervisningsstoffet følger vi ganske simpelt den regel kun at undervise i nødvendigt stof. Alt det unødvendige lader vi ude af betragtning.

I faget dansk lægger vi hovedvægten på at lære barnet at læse med forståelse og udtrykke sine tanker mundtligt som skriftligt, og i regning koncentrerer undervisningen i første række om addition og pengeregning.

Hvad børnene lærer i dansk og regning, har de brug for ved tilegnelse af kundskaber i orienteringsfagene. Her taler vi dog ikke om fag, men om emner, og de emner, vi vælger, har alle tilknytning til børnenes erfaringsverden. I flæng nævnes: fødemidler, beklædning, byens hjælpere (politi, brandvæsen o.s.v.), Zoologisk Have, færdselslære o. m. a.

Næsten alle fagene giver børnene lejlighed til manuel aktivitet. Det er nødvendigt at gøre undervisningsstoffet anskueligt og konkret, og det hjælper til at give dem den positive følelsesindstilling, som er nødvendig, for at de kan yde maksimal arbejdsindsats, og for at undervisningen kan tjene et opdragende formål.

De egentlige manuelle fag spiller en meget betydelig rolle i vor skole. Fag som sløjd, håndarbejde og skolekøkken giver anledning til at stille krav om pæn og god udførelse, og de er tilrettelagt på en måde, så ethvert barn kan yde noget og hurtigt se et resultat af sine anstrengelser. Men andre manuelle fag har et mere terapeutisk formål. I forskoleklassen og iøvrigt i de mindre klasser arbejdes der med småsløjd under forskellige former, og lidt efter lidt drejes arbejdet hen imod de teoretiske fag.

★

I skolens arbejdsprogram indtager hobbyrumsarbejdet en central stilling. I hobbyrummet gives ingen systematisk undervisning, og direkte undervisning forekommer kun, for så vidt det kan være hensigtsmæssigt at forklare, hvilket værktøj der er bedst egnet til formålet, og hvordan det bedst kan bruges.

Skrammellegepladsen på Gl. Bakkehus.

I en af hytterne på skrammellegepladsen har en dreng indrettet sig hyggeligt i en 2-værelses lejlighed med masser af billeder på væggene, selv-fremstillede møbler, radio o. m. a.

I hobbyrummet er det ikke læreren, der giver besked om, hvad børnene skal foretage sig. De må selv tage initiativet. Der arbejdes her for opdragelsens og først i anden række for produktionens skyld. Gennem de talrige måder, hvorpå hvert enkelt barn giver udtryk for sine forestillinger, følelser og iagttagelser, får vi en masse at vide om dets psykiske indhold, og vi får derved impulser til at hjælpe det videre frem. Vi ser her, hvorledes hæmmede børn bliver frigjorte, og ukoncenterede, motorisk urolige stræber sammenbidt efter at nå det mål, de har sat sig, og vi ser børn med indre konflikter arbejde sig fri af dem gennem tegning, maling, lærarbejde eller lignende. Den terapeutiske værdi af dette frit skabende arbejde er uomtvistelig. Men i visse tilfælde må vi gå noget videre, idet hobbyrummets leder undertiden må tage børn med særligt store vanskeligheder enkeltvis eller et par ad gangen. I disse sidste tilfælde følges arbejdet nøje af skolehjemmets børnepsykiater, som iøvrigt selv tager outrerede tilfælde i psykoterapi.

FRITIDEN

Plejefader, plejemødrene og deres næstkommanderende deltager i vore hyppige konferencer, hvor iøvrigt såvel psykiateren som pædiateren er til stede. Her får vi hvert enkelt barn belyst fra alle sider, og alle har ret til at give sit besyv med vedrørende fremtidig behandling af det. Plejepersonalet har ansvaret for børnene i disses fritid. Man nøjes ikke med at yde pleje og pasning, men man tager del i opdragelsesarbejdet. Børnene får rigelig tid til fri leg ude som inde, og produktiv beskæftigelse forekommer i form af husflid og håndarbejde. Men der bliver også tid til beskæftigelse på skrammellegepladsen og til dans, spejderarbejde, biografture, spadsereture o.s.v.

Dansen spiller en stor rolle for børnene. Både drengene og pigerne er ivrige dansere, og fornøjeligt er det at være med, når drengene for deres fattige lommepege en aften har inviteret pigerne til dans og til et festligt dækket bord med sodavand og wienerbrød. Naturligvis må pigerne så gøre gengæld og ved anden lejlighed invitere drengene.

Spejderarbejdet er af ret ny dato. Pigerne har endnu ikke formeret en trop, men en del af dem deltager i tropsarbejdet i en trop på Vesterbro. Drengene derimod danner en trop, som de selv har døbt Gl. Bakkehus Trop. Denne indgår som et led i Det danske Spejderkorps og har på ture med andre troppe vist, at den kan gøre sig gældende. Nylig har den vundet sin første faneplade som den bedste enhed i Danmark til salg af Valdemarsflaget, og Danmarkssamfundet skænker troppe en fane, for at den kan have en fanestang at anbringe pladen på. Det kan ikke nægtes, at det er dyrt at få spejdetroppe

udstyret, men alle spejderne er indstillet på, at vanskeligheder er til for at overvindes.

De store børn skulle ikke gerne altid have følelsen af, at de bliver overvåget. Navnlig føler de det degraderende at gå i rad og række under en spadseretur. Derfor får de lov til at gå ud på egen hånd, ikke i store flokke, men spredt. Og lørdag og søndag eftermiddag har nogle råd til at gå i biografen. I stor udstrækning sender funktionærerne børnene ud for at gøre indkøb, for at de også kan få lejlighed til at klare sådanne situationer. Der er naturligvis en vis risiko forbundet med børnenes frie færden uden for skolehjemmet, men vi mener at burde løbe denne risiko. Alt dette gælder for de store børn. De mindre må alene af hensyn til færdslen i storbyen være under effektiv kontrol.

DE TRADITIONELLE FESTER

I forbindelse med omtalen af dagliglivets glæder skal også nævnes skolehjemmets traditionelle fester: Julefesten, der indledes med en gudstjeneste i Frederiksberg Slotskirke lillejuleaften og fortsætter med en juletræsfest for de små og en for de store børn for at ende med et festligt julebord for et træet og udkørt, men dog lettet personale. Langt de fleste af børnene holder juleaften hos deres forældre, men for de børn, der bliver tilbage på skolehjemmet, er der på hver afdeling en virkelig hyggelig juleaften med juletræ, godter og gaver.

Stiftelsesdagen giver altid anledning til fest. Skolen har fri, og de ældste klasser opfører for kammeraterne en eller anden komedie, som de har indstuderet. Alle kommer i biografen om eftermiddagen, og om aftenen danser vi.

En fest af særlig karakter knytter sig til konfirmationen. Konfirmanderne indbyder deres forældre til at overvære højtideligheden i kirken og bagefter deltage i en middag på skolehjemmet.

RESUMÉ

Sammenfattende kan vi sige, at alle vore bestræbelser går ud på at finde frem til en naturlig udvikling af hvert barns egenskaber, såvel intellektuelle som følelsesmæssige, henimod social dygtighed og samtidig tryghed og balance i sindet. Koncentrationsevnen udvikles gennem lystbetonet arbejde, og barnet tilegner sig gode, stabile arbejdsvaner. Snyderi og skulkeri forsvinder, idet barnet opdager, at det jo arbejder for sin egen skyld og ikke for lærerens, og at det derfor betaler sig at udføre sit arbejde solidt og godt. Medvirkende hertil er udelukkelsen af konkurrencemomentet, kappestriden, til fordel for en interesse i at forbedre sin egen dygtighed. Barnet lærer at arbejde selvstændigt og under ansvar, men trænger det til hjælp, ved det, hvor det kan hente opmuntring og hjælp til selvhjælp.

Opdragelsen til samarbejde, til ærlighed, sanddrøhed, uselviskhed, naturlig selvtillid, tolerance o.s.v. indgår såvel i selve undervisningen som i den direkte påvirkning.

Alt dette lyder vældig højtideligt, men meningen dermed var også alvorlig, nemlig at redegøre for baggrunden, midlerne og målet i det arbejde, der ved en overfladisk gennemgang gav et så flimrende indtryk.

KONTAKTEN MELLEM BØRN OG FORÆLDRE

Når forældre møder her for at overgive deres barn i vor varetægt, er de naturligt nok bekymrede. Vi søger at møde dem med forståelse og giver dem alle de oplysninger, de måtte ønske at få. Men kun de færreste vil nok tro på, at det er rigtigt, at følelsen af savn bliver mere vedvarende hos dem selv end hos barnet. Og dog er det regelen. Det nyankomne barn slippes straks løs mellem sine nye kammerater, som altid er parate til at hjælpe det over den naturlige tristhed. Få minutter efter ankomsten er det hvirvlet ind i leg, og alle bekymringer er glemte. Men så kan det gerne være, at der falder et par tårer på sengekanten den første aften og måske den næste med. Som regel falder det forbløffende hurtigt til i det nye milieu. Det hænder jævnligt, at forældre i begyndelsen er noget reserverede i deres indstilling over for Gl. Bakkehus. Af og til er grunden at søge i den misforståelse, at de ved at overgive deres barn til os har mistet alle rettigheder over deres barn; men ofte er det simpelthen manglende tillid til, at vi kan udrette noget med deres barn, måske også en smule tvivl om, at vi nu vil være gode ved det. Når de så har set vore glade unger og har forstået, at Gl. Bakkehus ikke er gråt i gråt, går de noget trøstede bort, og tilliden til os og forståelsen for vort arbejde kommer, efterhånden som de opdager fremskridt hos barnet. Det må dog i sandhedens interesse tilføjes, at det kan hænde, at et barn i begyndelsen ikke synes at avancere i lærdom, og bekymrede forældre fortæller os, at det kunne flere bogstaver, da det kom hertil, end det kan nu to måneder efter. Forklaringen er som oftest den simple, at barnet havde været pacet frem til et skolestandpunkt, det ikke kunne svare til. Vi giver det i så fald tid til at arbejde sig ud af den ubehagelige følelse af afmagt over for skolekundskaber og tid til at modnes og udvikles gennem sådant „arbejde“, som i almindelighed ikke anses for skolemæssigt.

De fleste af vore børn tilbringer skoleferierne i deres hjem, og børn fra København og nærmeste omegn kommer hjem på weekend-besøg. Derigennem og ved forældrebesøg på Gl. Bakkehus og også ad skriftlig vej opretholdes kontakten mellem børn og forældre.

En del af vore børn har ingen forbindelse med deres hjem, eller

Stille leg.

Stavingens kunst er svær.

de har intet hjem overhovedet. For dem er Gl. Bakkehus hjemmet, de føler sig knyttet til. Plejemødre eller plejefader er dem i forældres sted, og det tør siges, at opgaven bliver taget alvorligt. Nogle forsøg med en „tante“-ordning for disse børn er i nogle tilfælde faldet heldigt ud, i andre er det blevet en skuffelse — for både børn og „tanter“.

EFTER SKOLEGANGENS OPHØR

For børn i folkeskolen findes en øverste aldersgrænse for undervisningspligt. Det samme gælder ikke her. Vi kan fortsætte med skolearbejdet, så længe vi mener, at barnet har nytte deraf, medmindre forældrene forlanger barnet udskrevet, ofte med den begrundelse, at nu skal barnet ud at tjene penge. Såfremt det drejer sig om et barn, der ikke er under børneværnets forsyng, kan vi ikke modsætte os et forældrekrav om hjemgivelse, men hvis vi mener, at en udskrivning netop på dette tidspunkt er til skade for barnet, føres naturligvis alle argumenter i marken, og de fleste forældre — men ikke alle — indser da også, at et svagt begavet barn ifølge sagens natur kan have gavn af en forlænget skoletid, og at det er alt for umodent til at skulle kunne klare sig på en arbejdsplads.

En skønne dag må jo udskrivningen finde sted, og det bedste ville da være, om den unge gradvis kunne føres ud i livet efter skolen. Det sker da også i mange tilfælde. Nogle drenge sendes hvert år til vor koloni Vejlbj Munkgaard, hvor de oplæres i landbrug og gartneri, altimens de indstiller sig på at leve i et voksent samfund. Og nogle piger bliver tilbage på skolehjemmet et år eller to udover den egentlige skoletid. De deltager i alt forekommende arbejde af huslig art, deltager i aftenskoleundervisning ude i byen og lever deres liv under lempelig kontrol med pligter og ansvar. Om det er piger eller drenge, så viser det sig, at det ikke lønner sig at have for travlt med at sende dem ud at prøve vingerne. Vejen går for de nævnte unge, som også for dem, der hjemgives, i regelen gennem Kontrolleret Familiepleje, for, i skønsmæssigt ca. halvdelen af tilfældene, at ende med definitiv udskrivning.

Netop i år har vi prøvet noget nyt, idet to af vore flinkeste piger er kommet på husholdningsskole, hvor forstanderinden var villig til at tage opgaven op. Pigerne har ikke alene lært noget, men de har også vist, at de kunne klare sig mellem andre unge uden gnidninger. Resultatet opmuntrer til videre forsøg med arbejdspladser og oplæringssteder, hvor man har forståelse af problemet. Men først og sidst: En vis modenhed og et fond af gode karakteregenskaber er forudsætningen for et heldigt resultat.

Vore børns senere skæbne ligger os stærkt på sinde, og vi er glade for at have fået bevilget midler til gennemførelsen af en efterundersøgelse af de elever, der i 1937-46 er udgået fra Gl. Bakkehus.

GL. BAKKEHUS' UDENVÆRKER

KOLONIEN VEJLBY MUNKGAARD PR. RØJLE (FYN)

Vejlby Munkgaard, der ejes og ledes af forstander B. Thagaard, var tidligere et optagelseshjem under børneforsorgen, men den daværende forstanders fader gik fra 1. januar 1934 ind på at belægge hjemmets 20 pladser fortrinsvis med drenge udgået fra Gl. Bakkehus. Koloniens formål anførtes at være det at oplære disse unge i landbrug m. m. for derigennem at gøre dem skikkede til anbringelse i kontrolleret familiepleje. Der skulle på den måde rådes bod på de mangler, som Gl. Bakkehus' beliggenhed i storbyen medførte. Dette er forsåvidt rigtigt nok, men det er måske dog nok så vigtigt, at drenge i pubertetsalderen her modnes og gradvis indstilles på et liv blandt voksne. De erhverver sig her under en vis beskyttelse sociale erfaringer, som kommer dem til nytte senere, ligegyldigt om de fortsætter ved landbruget eller søger ind til byen. Gennemsnitligt opholder drengene sig her i 3 år og får foruden den praktiske oplæring også nogen skoleundervisning. Efter koloniopholdet vender enkelte tilbage til deres hjem, men mange anbringes i kontrolleret familiepleje i Vejlbymunkgaards nærhed.

SOMMERFERIELEJREN PÅ ENØ

Samtidig med oprettelsen af Gl. Bakkehus' første, nu nedlagte, koloni på Overdrevsgaarden på Enø ved Karrebæksminde i 1930 lejede man af koloniens leder, gårdejer Chr. Hansen, en strandgrund, der skulle benyttes til en feriekoloni. Siden da har vi kunnet sende vore børn i lejr, hvert hold i 3 uger, og i de sidste 3 år har yderligere et hold drenge fra Skolen på Ingemannsvej her kunnet få et ferieophold på 3 uger. For børnene er dette at komme i lejr en oplevelse, som optager dem længe før og længe efter. Og når man ser børnene, der rejste blege ud, vende tilbage solbrændte og struttende af sundhed, forstår man, at lejren er til både glæde og nytte.

EKSTERNATSKOLERNE

Tanken om skoler for hjemmeboende børn — såkaldte eksternatskoler — er ingenlunde af ny dato. Allerede i 1865 begyndte professor Johan Keller sin skolevirksomhed i København, og da Den Kellerske Anstalt i 1899 flyttedes til Brejning, optoges hans eksterne elever på Gl. Bakkehus, der således indtil år 1916 var en kombineret inter- og eksternatskole. Det drejede sig her om ganske få børn, højst 20, men synderligt velkomne var de ikke. Blandt andet var man bange for den smittefare, de mentes at betyde for de interne elever.

I mange år var den privatejede og -ledede Bjerregaard-Jerslevs skole den eneste eksternatskole i Danmark. Men i 1944 åbnede Den Kellerske Anstalt sin første eksternatskole i Århus, og derefter er det gået slag i slag med oprettelse af disse skoler.

Under Ø.A. forhandlede man i 1947 om skoler spredt over Ø.A.'s område; men først den 5. januar 1953 kunne man åbne den første skole i København, væsentligst med de underviselige børn fra Bjerregaard-Jerslevs skole, der herefter blev beskæftigelsesskole for ikke-underviselige børn.

Ø.A.'s skoler er administrativt placeret noget anderledes end de tilsvarende jyske skoler. I Jylland sorterer skolerne under den kontrollerede familiepleje, mens man under Ø.A. har valgt at knytte dem til Gl. Bakkehus, således at hele den pædagogiske virksomhed under Ø.A. ledes herfra, ligesom også de administrative og regnskabsmæssige forhold. Endvidere stilles der ikke under Ø.A. noget krav om, at børn, der frekventerer eksterntatskolerne, skal være optaget i åndssvageforsorgen. Man nøjes med lægens garanti for, at det virkelig er børn, der henhører under debilgruppen. Alt dette er medvirkende til at gøre overgangen til debilskolen lettere for børnene, men også for forældrene. Iøvrigt bestræber man sig under hele åndssvagevæsenet for at byde børnene, der overgår til dettes skoler, mindst lige så gode forhold, som en kommuneskole vil kunne byde, herunder lægetilsyn, tandbehandling, befordring o.s.v. Alt er gratis.

SKOLEN PÅ INGEMANNSSVEJ I KØBENHAVN

Leder: Frøken E. Rasmussen.

Denne skole åbnedes d. 5. januar 1953 i en velegnet og nyistandsat skolebygning, der ejes af Mosaik Trossamfund og er udlejet til Ø.A. for en 10-årig periode. Her er 8 klasseværelser plus en gymnastiksal, skolekøkken, hobbyrum og sløjdsal. Med en klassekvotient, der for tiden ligger på 15, men iøvrigt bør bringes ned på 12, er her altså plads til 120 børn. Skolen blev hurtigt fuldt belagt, og dens stadigt voksende venteliste peger mod snarlig oprettelse af endnu en skole. I skolens fritidshjem, der er åbent i ca. 3 timer efter skoletid, beskæftiges 30 børn, og dens fritidsklub bruges flittigt af udgåede elever 1 aften ugentlig. Alle børnene kommer hvert år i ferielejr i 3 uger under lærerpersonalets ledelse. Kontakten med forældrene opretholder man ved at indbyde til møder på skolen, og forældrene møder mand af huse. Her bliver der fra skolens side givet oplysninger om, hvordan forsorgen kan hjælpe, og det viser sig da også, at mange forældre tager imod den fremstrakte hånd. — Det lægeligt psykiatriske tilsyn på denne som på skolen i „Effata“ udøves af overlæge Aksel Olsen.

SKOLEN I »EFFATA» I GLADSAKSE (Buddinge Hovedgade 119, Søborg)

Leder: Cand. psyk. fru Theil.

Den 6. januar 1953 åbnedes denne skole med kun 12 børn i et lejet lokale i menighedshuset „Effata“. Vel har denne skole alle de fordele, der knytter sig til en lille skole; men det kan ikke nægtes, at savnet af gymnastiksal og andre særlokaler er særdeles føleligt.

SKOLEN VED SKARRIDSØ, SLAGELSEVEJ, JYDERUP

Leder: N. F. Weinell.

Denne Ø.A.'s smukkeste skole åbnede den 10. september 1955. Bygningen var en privatbolig, som nu af Ø.A. er indkøbt og hensigtsmæssigt og nydeligt indrettet til at kunne modtage 3, evt. 4 klasser. Endnu er der kun mødt børn til 2 klasser, men amtets særundervisningskonsulent lover skolen fyldt inden længe. Heller ikke denne skole har gymnastiksal, men dog et udmærket sløjd- og hobbyrum. Lægetilsynet og det psykiatriske tilsyn er på denne skole underlagt overlæge Bredmose, Andersvænge.

SKOLEN PÅ ROSENHØJ, SLAGELSEVEJ 47, NÆSTVED

Bygningen, en tidligere privatvilla, har et par år været benyttet som skole under Herlufsholms kommune, som nu har udlejet den til Ø.A. Den er velegnet til skole og rummer ialt 4 udmærkede klasseværelser og 1 hobbyrum. Den ventes åbnet snarest.

SKOLEN PÅ KORSEVAD I RINGSTED

Denne skole indtager en særstilling, idet den er en kombineret internat- og eksternatskole. Korsevad er en børneafdeling under Andersvænge, og man har i en årrække undervist en del af børnene. I de senere år har også enkelte eksterne elever fået undervisning her. Fra 1. oktober 1955 undervises i to klasser.

Kravet om flere skoler er meget stærkt i befolkningen, og Ø.A. har da også vidt fremskredne planer om skoler i Neksø, Nykøbing F., Slagelse og flere andre steder.

ANDRE PÆDAGOGISKE ELLER PÆDAGOGISK BETONED E INSTITUTIONER

BØRNEHJEMMET »ØRNEHØJ« VED VORDINGBORG

Ledere: Hr. og fru Wiesner.

Dette hjem blev den 1. februar 1934 oprettet som ventetidshjem med 30 pladser. Men i april 1935 overgik hjemmet, der er privat-ejet, til at være en afdeling under Ø.A., således at det regnskabsmæssigt og pædagogisk sorterer under Gl. Bakkehus. Nu er hjemmet belagt med 30 drenge og piger i skolealderen, overvejende børn fra Gl. Bakkehus, som enten har vist sig ude af stand til at tilegne sig skolekundskaber i rimeligt omfang eller har ladet sig gå på af det mere komplicerede liv på skolehjemmet. Børnene lever her et frit og sundt liv ved vand og strand under hjemlige forhold. De er optaget af hjemmets store og små begivenheder, er optaget af leg og beskæftigelse ude og inde. De dygtigste får nogen undervisning, og det hender, at et barn udvikler sig så godt, at det overføres til Gl. Bakkehus.

Leder: Hr. og fru H. Andersen.

Også dette hjem modtager fortrinsvis børn fra Gl. Bakkehus, som man efter kortere eller længere tid opgiver at yde undervisning. Hjemmet er en selvejende institution med samme bestyrelse som Ø.A. Det begyndte sin virksomhed under Ø.A. d. 1. marts 1935 med 30 drenge. I 1949 skaffede en tilbygning plads til yderligere 5 børn, og fra september samme år modtoges her også piger. Fru Andersen, der er lærerindeuddannet, giver de flinkeste af børnene et par timers undervisning daglig, og også herfra kan det ske, at et barn når så langt, at det overflyttes eller tilbageflyttes til Gl. Bakkehus. Palleshaves beliggenhed midt inde i landet giver andre lege- og beskæftigelsesmuligheder, end man har det på „Ørnebjerg“, og dertil kommer, at man har et så stort jordtilliggende, at man kan holde husdyr, hest, et par køer, grise og høns, som umiddelbart påkalder børnenes interesse. De større børn hjælper til — i al beskedenhed — i have, mark og stald og følger iøvrigt med i alt, hvad der sker.

BJERREGAARD-JERSLEVS SKOLE I KØBENHAVN

Leder: Fru E. Jerslev.

Ved udskilningen af de underviselige børn til Skolen på Ingemannsvej den 5. januar 1953 blev denne skole alene en beskæftigelsesskole under familieplejen for hjemmeboende børn, og den har ingen anden tilknytning til Gl. Bakkehus end den, at det pædagogiske tilsyn udøves af forstanderen her. Mulighederne for flytning af et barn fra Bjerregaard-Jerslevs skole til Skolen på Ingemannsvej eller omvendt benyttes naturligvis, når det skønnes formålstjenligt.

★

For at fuldstændiggøre beskrivelsen af skolekomplekset omkring Gl. Bakkehus skal også nævnes den undervisning, der foregår i enkelte af familieplejens småhjem samt på Ebberødgaard, hvor forstanderen på skolehjemmet jævnligt kommer til stede for at vejlede alle, der giver sig af med undervisning.

SLUTBEMÆRKNING:

I forbindelse med vort skolevæsens organisation er der opstået talrige problemer, som vil blive gennemdrøftet i det ministerielle udvalg, der skal stille forslag om ændringer og forbedringer inden for åndssvageforsorgen og dens skoler.

Det gærer og gror inden for åndssvageforsorgen og ikke mindst inden for dens skolevæsen, og — takket være det oplysningsarbejde, der gøres fra såvel forsorgens som Landsforeningens side — mærker man i befolkningen en spirende forståelse af og positiv indstilling til mennesker med nedsat intelligens.

E. FLORIS

ENGLISH SUMMARY

In November 1955 Danish welfare work for the mentally deficient will be celebrating its hundredth anniversary. The first institution for the care of mentally deficient in this country was Gamle Bakkehus, established 1855 as a boarding-school for twenty children. The building was already then a famous one, as it had been the scene of an important epoch in Danish art and literature. The rooms, once frequented by great spirits, now became a home for the poor in spirit. HANS CHRISTIAN ANDERSEN, who belonged to the poets of the era, wrote in this connection: »Nay, it is still a home for the spirit, a greenhouse for the drooping plant. The bud, which is not strong enough to unfold, nevertheless hides, deep within itself, seeds for leaf and flower... The poorest in spirit now gather here, where once the greatest and strongest exchanged thoughts and were inspired.«

The present main building was erected in 1859 beside the old boarding-school, and Gl. Bakkehus has later been expanded so that there now is room for 220 children.

★

Danish welfare work for the mentally deficient is organized in such fashion that the country, in regard to the organization of the work, is divided in two halves — Jutland and the islands — and comprises all categories of defectives. Those who are responsive to education are placed in boarding-schools or ordinary schools. Gl. Bakkehus is the boarding school for East Denmark and is the parent institution of a number of smaller schools. Two other homes — one for observations and one for treatment — are attached to Gl. Bakkehus. When the pupils have finished school, they are either sent to a training colony (agriculture) or are given work of an uncomplicated character, often in supervised family care.

★

Gl. Bakkehus is supervised by a principal with pedagogical and psychological training, and the medical and psychiatric work is supervised by a senior physician (a psychiatrist).

The teaching is free, while, on the other hand a certain amount is paid for board and lodging, at the most abt. two kroner a day. In regard to benefits the pupils enjoy the same status as public elementary school pupils.

Tuition is arranged in accordance modern pedagogical and psychological principles and individual teaching and treatment is stressed to the greatest possible degree in order to train the children so that they can make their own way in life. Therefore, most importance is attached to reading, writing, arithmetic, and manual work. A special role in the observation and tuition is played by the hobbyroom, where the children are allowed to express themselves quite freely in work and play. A similar chance of expressing themselves freely is given the children on the junk playground, where they, for instance, build and arrange their own small houses (see pictures, page 11).

